ՄԷՆԷ 11 ١٢٩٣ ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ ١٧ — 1876 ԱՊՐԻԼ 29 ԲԷՆՃԷՄԻՀ — ԱԼԱԾՐԱՆԿԱ ՄԱՑԻՍ 11 Ն. 3113

Մանպուզանի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

Մանպուզանի էֆքեար սէնէատէ 300 նիւսխէ լթիպարբէլա, գէյրկէթի Իսթանպոլ իչին 2 ղրուշ օլուռզու կիպի թաշբալար իչին տարեխի սէնէատէ 300 նիւսխէ վիրիլէրէք, վէ բօսթա բարբասը տա իչինտէ օլարագ օն իքի սիմ մէճիտիյէ տիր։

Նիւսխէսի 40 ար բարաեա սաթըլմագտա տըր։

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը 1 ինճի տէֆա 3, 2 ինճի տէֆա 2, վէ 3 ճիւ վէ սոյիր տէֆալար իչին 1 ղրշ։ վէ իլան ագրասընա գօնուլմաս

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԻԹԱԼԻԱ

Բօմա, 9 մայիս

Իքի գլխա հարպ սէֆինէսի պու կիւն Սէլանիէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէ-տիլէր։

ԱՎՕԹՐԻԱ-ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

Վիէննա, 8 մայիս

Եվրոպա պօրսալարընտան ալընան էյի խասկէրլէր իւզերինէ պուրա պօրսաբընտա ֆօնտօլար վէ պախուսուս ատվէթին ֆօնտօլարը եիւքսէլսի։

Բումէլի ատմիր եօլ թահվիլաթընին տիւշմէսի, Սէլանիք հավասիսլէրի սէպէտինէն տիր։

Սահիպ սէրմաեէլէր ֆօնտօ սաթըն ալըեօրլար։

Խէլէր մահտուտ տուր։

Սալթանաթը սէնիեէնին բօսթա վէ թէլեկրաֆ նազըրը Եավէր բաշա հազրէթլէրի պուրաեա վիրուտ իյլէտի։

Եունան զըրալ վէ զըրալիչասը Վիէննատա իգամէթլէրի էսնատէ իմբէրաթօրուն միսաֆիրլէրի օլմուշլար տըր։

8 մայիս

Եունան զըրալ վէ զըրալիչասը, տիւն զոնթ Անտրասիէ վիզիթա վէրտիլէր։ Գոնթը միշարիէյէ նամիզամ օլուպ, եաթազատան չզատմատպ տա վէ պու սէպէպտէն անճապ եարընը Պէրլինէ ազիմէթ իտէպիլէճէք տիր։

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս, 8 մայիս

Տախիլիէ վէքիլի միւսիո Բիզար, վէ տաբլեկ վէքիլի միւսիո Տիւֆօր սէյնինտէ իթթիֆաղ սըղլըգ օլսուպ հազրընտա օլան թէվֆիուր եարանա չզգարըլը։

Միւսիո Բիզար չէհիր էմինէրինէ բէք սէրսէֆթ թահրիրաթլար կէօնտէրտի։ Սոլ թարաֆ գազինէթօսու իլթիզամ իտէճէք տիր։

9 մայիս

Բարա նէզարինտէ պուլունան Ֆըրանսա սէֆարէթինին լաղվի հազրընտա միւսիո Թիրարընը վուգու պուլան թէքլիֆի 8 դուրաեա դարչը 17 դուրա իլէ պիւտմէ զօմիսիոնու թարաֆընտան բէտտա օլունտու։

Բարիս, 8 մայիս

Մըսրրատան ալընան հավատիսի մալիէ, բիացամըզ իւզերինէ էյի թէէսիր իթտի։ Տէյունը զայրը մանթազամայի Մըսրրիէ եիւգոյ 7 ֆայիզի զօնսօլիտէնէ թահվիլ օլունճապ, վէ դուբօնլարա թային օլունճապ վարիտաթը մուայէնէ իշին էւրօրալըլարատան միւրէքքէպ պիր գօմիսիոն թէշքիլ իտիլէճէք տիր։ Դուբօնլար նազտէն թէէտիեէ օլունուպ 65 սէնէտէ թէքմիլ պօրճ էօտէնէճէք տիր։

ԻՆԳԻԼԹԷՐԱ

Լօնտրա, 8 մայիս

Տիք տը Գոնօկթ պու սապահ պուրաեա վասըլ օլտու։

ԻՍԲԱՆՆԱ

Մատրիտ, 8 մայիս

Խարանեատան այրըլմազ խթէէնէն պակը քէսան Պիզպատա ֆէսատ չըգարտըգլարընտան, ժէնէրալ Լօրնա չէհրը մէկքիւրէ ատլիմէթ իյլէտի։

ԱԼՄԱՆՆԱ

Պէրլին, 9 մայիս

Իմպէրատօր Կէյսօմ, Պէրլին սէֆիրի սաղգ Ալիսթարբի պէյ մէրմէրատէն նիմ բէտմինի իթա վէ իհսան իլէ ինֆիտալինտէն միթէէսիր օլտուղունու պէեան թիմիշտիր։

Պէրլին, 10 մայիս

Գոնթ Անտրասի պու սապահ պուրաեա վիրուտ իյլէտի։

ԲԸՐԼԷՆՍ ԱՎՍՊԷՐԿԻՆ ԳԱԹԼԻ

Բըրաեա, 8 մայիս

Մաճար գազինէթօսու ըէյիսի վէ վիքէլատէն բըրլէնս Ավսպէրկի, գոնթ Գըլավարա թարաֆընտան թատանա իյէ վուրուլուպ էօլմիւրիւլմիս։

ՄԷՄԼԷՔԷԹԷՕՆ

Պուքրէշ, 9 մայիս

Եէնի հէյեէթի միւտիրան ամիրալի զէվթատէն թէշքիլ գըլընմըշ տրը։

Միւսիո Մանօլաքի Գօսթաքի, ըէյիսի մէճլիս վէ նաֆիա նազըրը։

Ժան Պըրաթիանօ, մալիէ

Գէօկիլիչէանօ, խարիճիէ

Վէրնէսքին, մէարիֆ վէ մէզահիպ։

Ասլիէ վէ հարսլիէ նազըրլարը հէնուզ ինթիխապ օլունմատը։

ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ

Լիվերբուլ, 9 մայիս

Միտ. Ն. Օր. բամուղու	6 3/8
Տօլարա էյի հինս	4 3/8 1/2
Պու կիւնքի սաթըշ	6000
Բիացա տուրկուն	

ՍԱՐՐԱՖԻԷ

Լօնտրա, 9 մայիս

Ինկիլիզ գօնսօլիտ	96 7/16
Էսհամը Ումումի աշրյոը	12
» » գարանտը	12 3/16
1865 խթիդրաղը	15
1869 »	13 1/2
Պօն սիւ Թրէ զոր (Սէրի Ա.Բ.) գ.ք.	21 3/4
1873 »	13 1/4

Բարիս 9 մայիս

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու	5 % 105 07 1/2
Էսհամը Ումումիյէ քար.	12 15
Բումէլի շըմէնտըֆէր սէ հիմէրի	37
1865 խթիդրաղը	85
69 »	70
1873 »	68 25

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսհ. Ում. 28 ապրիլ ախշամ գարանտը	13 9
Էսհ. Ում. 29 ապրիլ սպհ աշ.	13 5
Էն եիւքսէք »	13 15
Էն աշաղը	13 5
Սաաթ 5 1/2	13 7
Խթիդրաղ 63 (Մութօն) 6 0/0 ֆր.	72
» 65 (Մութօն) 6 0/0	72
» 1869 (Բիլնար) 6 0/0	68
» 1872 (Պոն սիւ Թրէզոր) 9 0/0 Լիրա սթէրլ.ք.	22 1/2
» 1873 (Բիլնար) 6 0/0	65
Բումէլի Շըմէնտըֆէր 3 0/0	37
Տ.բօր	փրդ.
Շըմէնտըֆէր ֆայիզը	
Հէվալէսիզ	փրդ. ալբարէ
Ագճէ ֆայիզի 0/0	12

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Բէյոլի ժէնէրալ 6 0/0 Լիր. Օսմ.		Լ. եօգ
Սօսիէթէ ֆէնէ. 6 0/0 Էիր Ա.Թ.		»
Ստամպօլ պանգասը		»
Պանգ գօմէրսիալ		»
Սօսիէթէ օթօման	Լիր. Ա.Թէր	»
Դրամվայ 5 0/0	ղ. ք.ք	»
Լա/Բիօմ (մատէն)	ֆր.	»

ԳԱՄՊԻՕ ՖԻԵԱԹԸ

Լիրա սթէրլին	110
Ֆրանգ	22 90

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը վրասը 100ական		ղ. փրդ.
Ինկիլիզ վրասը		109 35
Ֆրանսըզ ալթունու		87 35
Բօլ		88 20
Դրըմից ալթունու		51 20
Պէեազ մէճիտիյէ	Ֆարգը	3 18
Մէթալիք	Ֆարգը	8 20
Պագըր	Ֆարգը	40 10
Պէնիք	Ֆարգը	8 8
Գարպօն գայմէսի գարիք		7

ԱԶԳԱՅԻՆ

. . . Խմբագիր,

Ամսոյս 23ի ուրբաթի դիշեր Հալբճ օղու պատահած հրդեհը ոչ միայն Խասգիւղցոյ յաւալի սրկած մը և հարուած մ'էր, այլ կարծեմ բոլոր աղդասէր և ուսումնասէր ազգայնոց, վասնզի հրոյ ճարակ եղող 13–14 խանութներէն վեցը և դրեթէ միւսներուն ալ մէկ չորրորդ մասը Ս. եկեղեցւոյ սեպհական կալուածներն էին, և զոր ինչ անձնուիրութիւններով և որչափ ժամանակ ինչ մեծ աշխատութիւններով կառուցուած էին յիշեալ շէնքերը, որոնք մէկ ժամու միջոցին մոխիր դարձան և որոնց ամսական և տարեկան վարձքերով Ս. Ներսիսեան Երկսեռ վարժարանի հարիւրաւոր մանկտեաց դաստիարակութեան յատկացեալ գումարին մէկ մասը կ'կազմէր։

. . . Խմբագիր, արդէն յայտնի է այսօր հրապարակի վրայ տեսնուած ստակի նուազութիւնը և այս առթիւ ընդհանուրին վրայ տիրած նեղութիւնը, արդ մինչդեռ մէկ կողմէն այս յաւալի կացութիւնը զոր կ'հարկադրէր և կ'ստիպէր ծախքերու զեղծումն ընել պահ մը՝, ահաւասիկ միւս կողմէն կը հանի անգութ և վհատեցուցիչ հրդեհ մը զոր մարդուս բրածը ընելիքը վեր 'ի վայր կ'տապալէ։ Արդարև դժուար է բուն Խասգիւղցիին՝ վանդի Խասգիւղ իւր մեծատուն ամիրաները և իւր հարստութիւնը կորսնցնելով, դարձեալ ամենայն քաջութեամբ և դէմ ելած մեծամեծ խոչընդոտներէն չի լքանալով պահեց իւր դպրոցը, և զայն երբեմն Պօլսոյ Ազգ. դպրոցներուն ամենէն առաջինն հանդիսացուց, և զոր այսօր բոլոր ազգը կ'վայելէ իւր պտուղները և պիտի վայելէ դեռ՝ որովհետև Ս. Ներս. Երկ. վարժարան ասանկ նեղ ժամանակի մը մէջ այսօր դտնուած Ազգ. դպրոցներուն դոնէ ամենէն յառաջադէմն ալ չէնէ նշանաւոր եղող երկուք կամ երեքին մէկն է։

Ահաւասիկ ասանկ Երկսեռ վարժարան մը անագորոյն բաղդին ամենայաւալի դժբաղդութեանը կ'հանդիպի, անանկ դժբաղդութիւն մը դարուս մէջ, մանաւանդ Հայոց ազգին համար որ միակ յոյսը իւր դպրոցներուն վրայ դնելով իւր ապագան միմիայն անկէ կ'յուսայ և ուր բաղդն վերջին հարուած մ'ալ տալ կ'ճգնի խեղճ և տառապեալ ազգիս։

Ուստի մեզ ուրիշ բան չի մնար ընել այլ անյեալն յիշելով քաջալերուիլ որ մեր ազգը շատ անգամ ասանկ փորձանքներու և փլատներու հանդիպած, և ոչինչ համարելով ամեն ճիգ և աշխատութիւն թափած է, եկեղեցւոյ և դպրոցի մասին ունեցած եռանդը փորձով և զանազան պարագայներու մէջ ցուցնելովը։

Արդ և ես այս առթիւ իբրև նախանձախնդիր դպրոցոյ յառաջադիմութեան, կ'դիմեմ սիրելի ազգայնոյս և մանաւորապէս Խասգիւղի Պատ. Թաղ. խորհրդոյ և բոլոր ժողովրդեան յիշեցնելով իրենց նուիրական պարտականութիւնը, որ չի վհատելով քիչ ժամանակի մէջ ձեռք զարնեն յիշեալ կալուածները վերականգնել, յուսալով համայն ազգայնոց ձեռնտուութեան՝ որուն փորձերը հաղարաւոր անգամ ցուցրցած է ազգը իւր բարի և սովորական յատկութեամբը։

. . . Խմբագիր, վերջացնելով խօսքս կ'ինդրեմ որ դուք ալ ազգասիրաբար ներկայս հրատարակելով պէտք եղած խորհրդածութիւններդ չի զլանաք, որով թէ մեզ և թէ հարիւրաւոր մանկիք ձեզ օրհնարան և երախտապարտ պիտի ունենաք։

Մնամ սիրելի Ազգիս յոյժ դիմեն.
և բարօրութեան ցանկացող
Խասգիւղցիներեն [illegible]

Խասգիւղ
26 ապրիլ 1876

Մէգիւրիւ եակրն սէպէպինտէն, Խասքէօյ մէքթէպլէրի իչին զուհուրա կէլէն զարար, ֆիլվագը շահանը թէկսիւֆ տիւր. վէ հէրքէս մէգիւրիւ զարարը եէրինի տօլտուրմազլըղա պօրճու տուր. ղիրա, զաթէն ախզուիթա վէ ադճէճէ պու կիւն չէքմէքտէ օլտուղումուզ գըլլէթին ասըլ սէպէպի պաշգա հիչ պիր չէյ օլմաեըպ, իլլա Թիւրքիամըզտա, օթուզ գըրդ սէնէտէն պէրու, մէքթէպլէր ուղրունտա լաղըմ կէլէն զայրէթ վէ ֆէտաքեարլըղըն, մէվգրի իճրայէ գոնուլմամըշ օլմասը տըր, էհալինին ճէհալէթտէ պագը գալմըշ պուլունմասը տըր. պիզ տէյիլ շիմտի, իլլա չօգտան պէրու պու կիւնքի էսէֆէնկիզ հալէ տիւշար օլմադըղա միւսթահագգ պուլունմագտա իտիք իսէ տէ, վագթի հալ վէ իսթիդրազլար եարտըմ իթմէքտէ օլտուղլարընտան, քէօր թօրալ կիթմէքտէ իտիք, ֆագաթ պիր ուֆագ պօրա վէ պիր քիւչիւք մանի, կիտիշիմիզ չիւրիւք թէքնէսինի տէվիրմէքլիկէ հաղրը պուլունմագտա իտի, նասըլ քի իշթէ իսպաթը տա կէօրիւլիւ, պիզիմ կիպի ղիրաաթ պիլմէղ, սանաի պիլմէղ, թիճարէթի պիլմէղ, ուլում ու ֆիւնուն պիլմէղ, նիհայէթ հիչ պիր չէյ պիլմէղ ճահիլ պիր էհալինին, Եվրոպալըլար իչինտէ պուլունարագ, վէ օնլարըն կուսթօլարընա ալըշըպ վէ մէսարիֆաթընա դարու աչարագ եաչայապիլմէսի, սաէթա հիքմէթ նէվինտէն իտի, պիզ չօգտան պէրու, պու կիտիշիմիզէ նիսպէթլէ ած վէ սէֆիլ դարմալը իտիք, իշթէ, վագթի եազլաչալը, թապիսթ վէ հիսապ քէնտի պօրճունու իֆա իտէրէք ճէզամըզը վէրմէկէ պաշլասը, արթըգ էսկի վագթլար կէչմիշ տիր, ճահիլլիք վէ թէնպէլլիքլէ փարա գազանմանըն տէվրի կէչմիշ տիր, օ էսկի կիւնլէր պիր տահա կէրի կէլմէյէճէքլէր տիր, պունտան սոնրա փարա գազանըպ վէ ըահաթ էօմիւր կէչիրմէք իսթէյէն միլլէթ, պիլթիւն դուվվէթինի մէքթէպլէր ուղրունտա սարֆ իտէրէք, քեաֆիֆէյի չօճուղլարընա ուլում ու ֆիւնուն էօյրէթտիրմէլի տիր։

—

. . . Խմբագիր,

Ցառաջիկայ կիւրակէ մայիս 2 դիւղիս Ս. Խաչ եկեղեցւոյն տօնախմբութեանն առթիւ, նախկին պատրիարք Ամեն. Խրիմեան Ս. Հայրիկն Ս. պատարագ պիտի մատուցանէ։

Ուստի կը խնդրեմք որ ներկայս ի դիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդոյ բարեհաճիք հրատարակել։

28 ապրիլ 1876 — Ի դիմաց
Գուրու–չէշմէ — Առ ժամանակեայ
Թաղական խորհրդոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Դամ. Հիւնքեարսկ յէնտեան — Մատթէոս Միքայէլեան

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Պալթատա Բէյնճէնպիհ բաղարընտա
Նո. 41 Իրսի խանընտա

ԶԳՈՒՇԱՑՈՒՄ ԵՎ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հ. ՖԵՐՆԱՆԴԵՍ ԳԱՖՖԱՐԵԼԼԻ՝ տարեցոտեսան ի օտարաց վեհագոյն ժողովրդոց ի սիրելի ի մեր տան ի ծանուցեալ ամենայն ազգաց ի մեջ ամենայն զարգացեալ ազգաց ի մեջ ամենայն զարգացեալ ազգաց ի մեջ ամենայն զարգացեալ